

1.DETOXIFIKACE

Lůžková akutní standardní péče poskytovaná při předcházení a léčení odvykacích stavů spojených s přerušáním či vysazením užívání návykové látky.

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.1 Charakteristika služby a cílová populace			
1.1.1	Léčebná péče je poskytována při předcházení a léčení stavů spojených s přerušáním či vysazením užívání návykové látky. Péče je poskytována v případech, kdy nejsou primárně ohroženy vitální funkce organismu. Jedná se o krátkodobou lůžkovou léčbu s délkou trvání zpravidla do 3 týdnů. Nejedná se o záchytnou stanici.		POP, VP
1.1.2	Služba je součástí komplexního systému péče v působnosti jedné organizace, případně funguje jako součást lůžkového zdravotnického zařízení nebo zcela samostatně s funkční provázaností na další odborná zařízení a organizace. Statut lůžkového zdravotnického zařízení je nezbytný.		POP, RV
1.1.3	Cílová skupina: Primárně uživatelé návykových látek motivovaní k detoxifikaci s různě vyjádřenými odvykacími příznaky. Poznámka 1 - doporučení: <i>Další důvody pro hospitalizaci mohou být například: zajištění kontrolované abstinence před nástupem do abstinenčně orientované střednědobé či dlouhodobé léčby, kontrolované nastavení substituční látky na počátku substituční léčby, zvládnutí akutní intoxikace v případech, kdy nejsou primárně ohroženy vitální funkce organismu.</i>		POP, ODP/K, RZ, VP
1.1.4	Nedobrovolná hospitalizace na detoxifikační jednotce je možná v indikovaných případech i s ohledem na charakter oddělení a v souladu s platnou legislativou. Poznámka 2 - doporučení: <i>Například detoxifikace při soudem nařízené ochranné léčbě ústavní, nedobrovolná hospitalizace v případě splnění kritéria nebezpečnosti sobě a okolí z důvodu duševní nemoci, nebo například tzv. policejní detoxifikace.</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 1.11, 1.13.		POP, ODP/K
1.2 Personální a provozní zabezpečení služby a způsob fungování týmu			

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.2.1	Program je řízen vedoucím lékařem s příslušnou kvalifikací. Poznámka 3 - výklad: <i>Kvalifikační podmínky splňuje vedoucí lékař DETOXIFIKAČNÍ JEDNOTKY, nikoliv primář vyššího provozního celku zdravotnického zařízení.</i> <i>Vedoucí lékař splňuje atestaci 1. stupně z psychiatrie s uznanou odbornou způsobilostí ČLK, nebo se jedná o lékaře s atestací 1. a 2. stupně z Psychiatrie, lékaře se základní, nebo nadstavbovou atestací v oboru Návykové nemoci, či lékaře s atestací v základním oboru a certifikovaným kursem v oboru Návykové nemoci</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecným standardem 2.3.	ZÁSADNÍ	PA, RV, RZ
1.2.2	Tým je převážně zdravotnický. Zaměstnanci: Lékaři, všeobecné sestry, adiktologové, sociální pracovníci, terapeuti, všeobecní sanitáři. Poznámka 4 - výklad: <i>Terapeut: pro účely těchto akreditačních standardů se „terapeutem“ rozumí adiktolog nebo jiný zdravotnický pracovník, případně nezdravotnický pracovník provádějící pod odborným vedením psychosociální část programu pro pacienty detoxifikačního oddělení. O zařazení do funkce „terapeut“ rozhoduje vedoucí programu. Pojem „psychoterapeut“ by měl být vyhrazen těm, kteří mají funkční specializaci v systematické psychoterapii.</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecným standardem 2.3.		PA, RZ, RV
1.2.3	Zabezpečení provozu: Jedná se o nepřetržitý 24 hodinový nemocniční provoz.	ZÁSADNÍ	POP, RV, VP
1.2.4.	Fungování multidisciplinárního týmu: Týmové porady minimálně 1x týdně. Zápisy jsou přístupné všem členům týmu. Křížový odkaz: Kritérium souvisí s obecným standardem 2.11, 5.2.		POP, DP, RV, RZ
1.2.5	Zdravotnický personál – kvalifikovaný lékař a kvalifikovaná sestra jsou k dispozici 24 hodin denně a jsou dosažitelní v případě komplikací. Poznámka 5 - výklad: <i>Služba musí doložit jak je personál dosažitelný (např. lékař trvale na mobilním telefonu).</i>		RV, RZ, RP/K, VP

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.2.6.	Neodkladná péče: Je písemně vypracován postup pro konsiliární péči a urgentní stavy s předem zajištěnou specializovanou zdravotní péčí. Poznámka 6 - výklad: <i>Nedostatečné je pouhé proškolení v metodách a postupech poskytování první pomoci, včetně kardiopulmonální resuscitace.</i>	ZÁSADNÍ	POP, DP, RV
1.3 Vstup do služby, souhlas/dohoda/smlouva o poskytnutí služby			
1.3.1	Indikaci k přijetí na detoxifikační lůžko a orientační zhodnocení stavu pacienta provádí lékař před přijetím pacienta na lůžko. Doporučení k přijetí je vhodné, není však nezbytné.		ODP/K, RZ, RP/K
1.3.2	Předlékařské zhodnocení stavu pacienta provádí kvalifikovaná sestra okamžitě při přijetí pacienta.		ODP/K, RZ, RP/K
1.3.3	V případě nedobrovolné hospitalizace existuje standardní postup hlášení a dokumentace nedobrovolné hospitalizace a řešení postupu péče o pacienta. O procesu je vedená podrobná dokumentace. Postup hlášení a dokumentace nedobrovolné hospitalizace je zpracován v písemné podobě. Služba postup dodržuje. Poznámka 7 - odkaz: <i>Přesná pravidla pro nedobrovolnou hospitalizaci a omezení v lůžku určuje Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování – paragraf 38 a 39, případně jeho novelizace.</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 1.11, 1.13.		POP, ODP/K, DP
1.3.4	Vyšetření lékařem je provedeno v den přijetí. Je provedeno co nejdříve v závislosti na somatickém a psychickém stavu pacienta.	ZÁSADNÍ	ODP/K, RZ, RP/K
1.3.5.	V případě omezení pacienta v lůžku existuje postup indikace a dokumentace procesu omezení pacienta v lůžku. O vlastním procesu je vedená podrobná dokumentace. Postup indikace a pravomocí k nařízení omezení pacienta v lůžku je zpracován v písemné podobě. Služba postup dodržuje. Poznámka 8 - odkaz: <i>Přesná pravidla pro nedobrovolnou hospitalizaci a omezení v lůžku určuje Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování – paragraf 38 a 39, případně jeho novelizace.</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 1.11, 1.13.		POP, ODP/K, DP

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.3.6	Seznámení pacienta s detoxifikačním programem, s ohledem na jeho aktuální stav srozumitelnou ústní a písemnou formou, je prováděno při přijetí a je pacientem stvrzeno podpisem informovaného souhlasu. Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 1.11, 1.12, 3.3.		ODP/K, RZ
1.3.7	Anamnestické údaje jsou získány do 24 hodin po přijetí pacienta lékařem. Pokud jsou získány kvalifikovanou sestrou, či adiktologem, potom jsou lékařem prokazatelně ověřeny a v případě potřeby doplněny. Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 3.5, 4.2.		ODP/K, RZ
1.3.8	Laboratorní vyšetření a vyšetření moči na přítomnost metabolitů návykových látek je indikováno lékařem při příjmu pacienta.		ODP/K, RZ
1.3.9	V indikovaných případech se provádí vyšetření žen na graviditu.		ODP/K, RZ
1.4 Odborná péče, vedení dokumentace			
1.4.1	Farmakoterapeutický plán stanoví kvalifikovaný lékař při příjmu s ohledem na závažnost a akutnost stavu pacienta a průběžně jej reviduje.		ODP/K, RZ
1.4.2	Medikace se řídí platnými předpisy a správnou léčebnou praxí a její předpis a podání je přehledně zaznamenáno v dekursu pacienta.	ZÁSADNÍ	ODP/K, RZ
1.4.3	Péče je poskytována s ohledem na aktuální stav pacienta a tomu je přizpůsobena její forma: lůžka pro trvalou observaci, medikovaná detoxifikace, nemedikovaná detoxifikace.		POP, ODP/K, RZ, VP
1.4.4	V případě akutního stavu a indikace lékařem je zajištěna neustálá observace zdravotní sestrou a kontrola stavu pacienta lékařem (minimálně po 8 hodinách) s cílem stanovit optimální léčebné prostředky.		POP, ODP/K, RZ, VP
1.4.5	Denní program je podrobně rozpracován a účastní se jej každý pacient podle svých možností a stavu		RP/K, DP
1.4.6	Strukturované aktivity jsou zahrnuty do denního programu s cílem ovlivnit postoje pacienta ke změně životního stylu a zvýšit (získat) jeho motivaci k dalšímu léčení. Obsahují edukační program, motivační trénink, případně další indikované formy intervence. Detoxifikační oddělení dále umožňuje pacientům smysluplnou náplň dne s ohledem na jejich zdravotní stav. Poznámka 9 - doporučení: <i>Např. kondiční terapie a jiné pohybové aktivity, dostupná literatura, pracovní aktivity atd....</i>		POP, DP, RP/K
1.4.7	Péče sestry je definována podrobným protokolem, obsahujícím způsob a frekvenci observace pacienta a je zaznamenána v dekursu pacienta, nebo v samostatné ošetřovatelské dokumentaci.		ODP/K, RZ

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.4.8	Vedení dokumentace: Průběžný stav pacienta, léčebný postup, předepsaná a podaná farmakoterapie a uskutečněná opatření se denně podrobně a přehledně zaznamenávají ve zdravotnické dokumentaci. Epikríza je v dokumentaci 1x týdně. Poznámka 10 - výklad: <i>Epikríza je shrnutím průběhu nemoci a zdravotního stavu pacienta. Píše se obvykle jednou týdně do chorobopisu s odhadem vývoje dalšího stavu a plánovaným postupem.</i>	ZÁSADNÍ	VP, RP/K, ODP/K
1.5 Ukončování služby, případně její přerušení, plán následné péče			
1.5.1	Propuštění, předávání a doporučování: při ukončení detoxifikačního programu je cílem zabezpečit kontinuitu péče. Pacient je přímo převeden na oddělení pokračující léčby, případně doporučen do zařízení, které poskytne potřebnou další péči. Doporučení následné péče je poskytnuto i v případě předčasného ukončení detoxifikace. Křížový odkaz: Souvisí s obecným standardem 4.9.		ODP/K, RZ, RK
1.5.2	Propouštěcí zpráva je pacientovi vystavena vždy při propuštění. Propouštěcí zpráva je vystavena i v případě přechodu pacienta na jiné oddělení daného zařízení. V případě navazující léčby je zpracována a do zařízení navazující péče zaslána podrobná propouštěcí zpráva. Poznámka 11 - doporučení: <i>Jako minimum lze vnímat předběžnou propouštěcí zprávu předanou při propuštění pacientovi v případě, že nenavazuje, nebo přímo nenavazuje následná léčba.</i> Křížový odkaz: Souvisí s obecným standardem 4.9.		ODP/K, RZ
1.6 Prostor, materiálně-technické zázemí, minimální bezpečí			
1.6.1	Strava a diety odpovídají nemocničním standardům a hygienickým normám.		RP/K, DP
1.6.2	Detoxifikační jednotka má strategie pro vytvoření a ochranu bezdrogového prostředí a toto bezdrogové prostředí zajišťuje. Poznámka 12 - výklad: <i>Bezdrogovým prostředím se rozumí prostor bez dostupnosti alkoholu a dalších návykových látek. Výjimkou jsou léky podávané z lékařské indikace a pod dohledem odborného personálu. Zacházení s nimi upřesňuje standard 1.6.3.</i>	ZÁSADNÍ	POP, RV, VP, DP
1.6.3	Zvláštní bezpečnostní požadavky: Léky podléhající evidenci návykových látek, přípravků a prekursorů jsou zabezpečeny proti zneužití a zacházení s nimi a jejich dokumentace odpovídá zvláštním předpisům Poznámka 13 - odkaz: <i>Viz zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a prováděcí předpisy (vyhláška č. 304/1998 Sb.).</i>	ZÁSADNÍ	POP, RV, VP

Číslo	Popis standardu	Bodovací stupnice	Zdroje
1.7 Hodnocení kvality, bezpečí a efektivity			
1.7.1	Pravidelně jsou vyhodnocovány kvalita, bezpečí a efektivita odborného programu. Kvalita, bezpečí a efektivita služby jsou hodnoceny minimálně ve vztahu k následujícím kritériím: a) Využití lůžkové kapacity, b) struktura pacientů dle preferované návykové látky a trendy, c) procento pacientů, kteří program dokončili a procento pacientů, kteří pokračují v další léčbě, d) důvody pacientů pro předčasná ukončení, e) opakované hospitalizace, a) četnost a typ mimořádných událostí a režimových komplikací, f) stížnosti pacientů, g) zpětná vazba léčebných zařízení, kam jsou pacienti předáváni. Nezbytný je průběžný rozbor účinných faktorů a komplikací programu a případová práce na poradách a při supervizi. Křížový odkaz: Souvisí s obecnými standardy 7.1,7.2.		POP, RV, DP
Bodový součet: Celkový počet standardů je 32, maximum dosažených bodů je 96. Počet zásadních položek je 8.			

ZDROJE

POP - písemné organizační podklady (statut, stanovy, směrnice, pokyny, manuály, výroční zpráva, etický kodex atd.)

ODP/K - osobní dokumentace pacienta/klienta (např. chorobopis či osobní spis, zpráva o přijetí a propuštění, vedení léčby atd.)

DP – dokumentace programu (např. záznamy ze skupin, komunit, dokumentace mimořádných událostí atd).

PA - personální agenda, proškolení, plán vzdělávání atd.

RV - rozhovory s vedoucími pracovníky

RZ - rozhovory se zaměstnanci

RP/K- rozhovory s pacienty/klienty

VP - vlastní pozorování

Přehled bodového hodnocení:

Celkem 32 standardů, z toho 8 standardů označených jako zásadních – v nich je nezbytné minimum 2 body. Jejich naplnění na nižší úrovni je neslučitelné s udělením certifikátu.

Nejvyšší možný celkový počet bodů je 96, potřebné dosažené minimum pro udělení certifikátu je ve výši 80% maxima, tj. 77 bodů.